

Тема. Множення одночлена на многочлен

Після цього заняття потрібно вміти:

- виконувати множення многочлена на одночлен.

Пригадайте

- Що означає привести многочлен до стандартного вигляду?
- Як помножити одночлен на многочлен?
- Наведіть приклади завдань, що потребують множення одночлена на многочлен.

Поміркуйте

Знайдіть добутки $(x \cdot (a + 6)) \cdot x$ і $(a + 6) \cdot (x \cdot x)$. Порівняйте отримані многочлени.

Виконайте вправу

<https://learningapps.org/watch?v=pgmakkn524>

Розв'язування задач**Задача 1**

Доведіть, що для будь-якого значення змінної a вираз $2a^2(a - 5) - a(-6a + 2a^2 + 3a^3) - 4$ набуває від'ємних значень.

Розв'язання.

$$2a^2(a - 5) - a(-6a + 2a^2 + 3a^3) - 4 = 2a^3 - 10a^2 + 6a^2 - 2a^3 - 3a^4 - 4 = -3a^4 - 4a^2 - 4.$$

Оскільки $-3a^4 \leq 0$ і $-4a^2 \leq 0$ незалежно від a , то $-3a^4 - 4a^2 \leq 0$; $\rightarrow -3a^4 - 4a^2 - 4 \leq -4 < 0$.

Задача 2

Для якого значення змінної:

1) значення виразу $2(3y + 1)$ у 4 рази більше за значення виразу $3y - 2$;

2) добуток виразів $3x$ і $2x + 1$ дорівнює сумі виразів $x(4x - 1)$ і $2(x^2 - 3)$?

Розв'язання.

$$1) 2(3y + 1) = 4(3y - 2);$$

$$6y + 2 = 12y - 8;$$

$$12y - 6y = 2 + 8;$$

$$6y = 10;$$

$$y = 1\frac{2}{3}.$$

$$2) 3x(2x + 1) = x(4x - 1) + 2(x^2 - 3);$$

$$6x^2 + 3x = 4x^2 - x + 2x^2 - 6;$$

$$6x^2 - 4x^2 - 2x^2 + 3x + x = -6;$$

$$4x = -6;$$

$$x = -1,5.$$

Задача 3

За 8 олівців, 4 ручки і блокнот заплатили 265 грн. Олівець на 17 грн 50 к. дешевший за ручку і на 32 грн 50 к. дешевший за блокнот. Скільки коштують окремо олівець, ручка і блокнот?

Розв'язання.

Нехай ручка коштує x грн, тоді олівець — $(x - 17,5)$ грн, а блокнот — $(x - 17,5) + 32,5 = (x + 15)$ грн. Складаємо рівняння:

$$8(x - 17,5) + 4x + (x + 15) = 265;$$

$$8x - 140 + 4x + x + 15 = 265;$$

$$8x + 4x + x = 265 + 140 - 15;$$

$$13x = 390;$$

$$x = 30 \text{ (грн)} - \text{вартість ручки};$$

$$30 - 17,5 = 12,5 \text{ (грн)} - \text{вартість олівця};$$

$$30 + 15 = 45 \text{ (грн)} - \text{вартість блокноту}.$$

Відповідь: 45грн.

Задача 4

Одна катушка бавовняних ниток коштує 5 грн 40 к., а льняних - 6 грн 50 к. Бабуся для плетіння серветок придбала бавовняних ниток на 6 катушок більше, ніж льняних, витративши на всю покупку 175 грн 20 к. Скільки катушок бавовняних і скільки катушок льняних ниток придбала бабуся?

Розв'язання.

Нехай льняних катушок було x , тоді бавовняних – $(x + 6)$ катушок. Складаємо рівняння:

$$6,5x + 5,4(x + 6) = 175,2;$$

$$6,5x + 5,4x + 32,4 = 175,2;$$

$$6,5x + 5,4x = 175,2 - 32,4;$$

$$11,9x = 142,8;$$

$$x = 12 \text{ (к.)} - \text{льняних катушок};$$

$$12 + 6 = 18 \text{ (к.)} - \text{бавовняних катушок}.$$

Відповідь: 18 і 12 катушок.

Задача 5

Для виготовлення одного тістечка потрібно на 4 г цукру більше, ніж для виготовлення одного пиріжка або одного пончика. За день у кондитерському цеху було виготовлено 80 тістечок, 50 пончиків і 50 пиріжків. Водночас на всі тістечка витратили на 80 г цукру більше, ніж на всі пончики і пиріжки разом. Скільки грамів цукру потрібно для виготовлення одного тістечка?

Розв'язання.

Нехай на виготовлення тістечка витрачають x г цукру. Тоді на виготовлення пончика або пиріжка витрачають $x - 4$ г цукру.

На виготовлення тістечка витратили $80x$ г цукру, а на пиріжки та пончики: $50 \cdot (x - 4) + 50 \cdot (x - 4)$ г цукру.

$$\text{За умовою: } 80x = 50x - 200 + 50x - 200 + 80;$$

Отже:

$$80x = 50x - 200 + 50x - 200 + 80;$$

$$50x + 50x - 80x = 200 + 200 - 80;$$

$$20x = 320;$$

$$x = 16 \text{ (г.)}.$$

Відповідь: 16 г цукру на одне тістечко.

Задача 6

Спростіть вираз (n - натуральне число):

1) $x^{n+3}(x^{n+4} - x) - x^{2n+7}$;

2) $y^n(y^{n+2} - y^n - y^2) - y^2(y^{2n} - y^n)$;

3) $z^n(z^2 - 1) - z^2(z^n + 2) - 2(z^n - z^2)$.

Розв'язання.

1) $x^{n+3}(x^{n+4} - x) - x^{2n+7} = x^{2n+7} - x^{n+4} - x^{2n+7} = -x^{n+4}$;

2) $y^n(y^{n+2} - y^n - y^2) - y^2(y^{2n} - y^n) = y^{2n+2} - y^{2n} - y^{n+2} + y^{2+n} = -y^{2n}$;

3) $z^n(z^2 - 1) - z^2(z^n + 2) - 2(z^n - z^2) = z^{n+2} - z^n - z^{n+2} - 2z^2 - 2z^n + 2z^2 = -3z^n$.

Поміркуйте

Якими одночленами потрібно замінити «зірочки», щоб одержати тотожність $5ax^2 \cdot (* + *) = 5ax^3 + 35ax^2$?

Домашнє завдання

Виконати письмово №526, 534

Фото виконаної роботи потрібно надіслати на HUMAN або на електронну пошту nataliartemiuk.55@gmail.com

Джерело

О. Істер Алгебра, підручник для 7 класу, ч.2. - Київ: "Генеза". – 2024